

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2724/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bpkf.I.203/2024/3. számú végzése elleni alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

I.

- [1] Az indítványozó jogi képviselő (dr. Tuza Péter ügyvéd) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Bpkf.I.203/2024/3. számú végzése, valamint a Pécsi Ítéltábla Bpi.111.26112023/6. számú végzése ellen, mivel álláspontja szerint a támadott végzések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdését.
- [2] 1. A Pécsi Törvényszék ítéletével az indítványozót bűnösnek mondta ki emberölés büntetőjében, ezért őt életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésre, valamint 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját 30 évben határozta meg. A Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet az indítványozó vonatkozásában helybenhagyta. A jogerős ítélettel szemben az indítványozó védője terjesztett elő perújítási indítványt.
- [3] A Pécsi Ítéltábla végzésével a perújítási indítványt mint alaptalant elutasította. Az ítéltábla kifejtette, hogy az alapeljárásban már értékelt bizonyítékra vonatkozóan az új bizonyítási eszközre való hivatkozás nem alapoz meg perújítási okot. Utalt a bíróság arra is, hogy mivel a titokgazda nem oldotta fel a tanút a titoktartási kötelezettsége alól, és ez a perújítási eljárásban sem várható, a tanúvallomás az indítványozó esetében csak hallomáson alapulhat, így önmagában nem lehet alkalmas a perújítási cél elérésére.
- [4] A perújítási indítványt elutasító végzés ellen az indítványozó védője jelentett be joghatályos fellebbezést. A védő fellebbezésében az ítéltábla végzésének

megváltoztatását és a perújítás elrendelését indítványozta. A Kúria helybenhagyta a Pécsi Ítéltábla védő által előterjesztett perújítási indítványt elutasító végzését, mivel álláspontja szerint az Ítéltábla helyesen állapította meg, hogy a védő olyan új bizonyítékot nem jelölt meg, amely a perújítás alapjául szolgálhatna. A perújítási indítvány valójában a jogerős ítélettel lezárt bizonyítási eljárás újrafelvételét, a felsorolt bizonyítékok (ismételt) beszerzését és értékelését célozta, nem jelölt meg új bizonyítékot. A Kúria kifejtette, hogy az új bizonyíték megjelölésének kötelezettségét nem pótolja az alapügyben lefolytatott bizonyítás feltételezett hiányosságaira, illetve a rendelkezésre állt bizonyítékokból való eltérő ténybeli következtetések lehetőségére történő hivatkozás. A Kúria utalt arra, hogy a perújítás rendkívüli perorvoslati lehetőség, amely az alapeljárás ténybeli hibáinak és nem az esetleges jogalkalmazási hibák kiküszöbölésére szolgál. Annak eldöntése, hogy az alapügyben tanúként megidézett személy kihallgatásának eljárási akadálya fennállt-e, a perbíróság feladata és jogköre. Ezért a védő azon álláspontjára, amely szerint az alapügyben eljáró bíróságok nem tisztázták megfelelően a tanúzás akadályát, perújítás nem alapozható.

- [5] 2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a Kúria támadott végzése nem áll összhangban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdésében foglaltakkal.
- [6] Az indítványozó szerint a támadott bírói végzések megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogát, amelynek szerves része a megfelelő bizonyításhoz való jog. A perújítási eljárásban döntést hozó bíróságok ugyanis nem tették lehetővé, hogy a büntetőügy fő kérdésének megállapítására alkalmas, érdemi bizonyítást lehessen lefolytatni olyan kérdésekre vonatkozóan, amelyeket az alapeljárásban eljáró bíróságok arra alkalmatlan bizonyítás felvételével kívántak tisztázni. Álláspontja szerint, ha a bíróság olyan szakértőhöz intéz kérdéseket, aki azok megválaszolására kompetenciával nem rendelkezik, az nem értékelhető másként, mint hogy a bíróság az adott tényre vonatkozó bizonyítást egyáltalán nem vett fel, ezért az már önmagában új bizonyítéknak tekinthető. Ugyanakkor a perújítási eljárásban kompetenciával rendelkező szakértő kirendelése olyan bizonyíték, amely nem csupán kétségek támasztására, tehát valószínűsítésre alkalmas.
- [7] Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a perújítási indítványban a védelem a Kúria végzésében foglaltakkal ellentétben kifejezetten valószínűsítette, hogy a titoktartási kötelezettség már nem áll fenn, illetőleg hogy annak ismételt vizsgálata a titoktartási kötelezettség alóli felmentést eredményezné. Véleménye szerint a hivatkozott tanú kihallgatása nélkül kategorikusan kijelenteni, hogy a vallomásából megszerezhető bizonyíték eltérő tényállás megállapítására nem vezetne, önmagában sérti az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogát.

- [8] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított „fegyverek egyenlősége” érvényesülésének jogát, valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdésében biztosított védelemhez való jogát, mivel a perújítási indítvány elutasításával elzárta az indítványozót és védőjét attól, hogy a kompetenciával rendelkező szakértő kirendelése esetén, a Be. rendelkezéseinek megfelelően fogantatosított bizonyítási kísérleten személyesen részt vegyenek, az eljárási cselekményt nyomon követhessék, azzal kapcsolatban indítványokat, észrevételeket tegyenek. A tisztességes eljáráshoz való jog és a védelem joga véleménye szerint azáltal is sérült, hogy a perújítási indítvány elutasításával az eljárt bíróságok elzárták az indítványozót és védőjét attól, hogy a hivatkozott tanúhoz kérdéseket intézzenek és az operatív nyomozás iratait megismerhessék. A „fegyverek egyenlőségének” követelménye kétségtelenül sérült azáltal, hogy a nyomozást végző nyomozóhatóság és az azt felügyelő ügyészség az ügyben folytatott operatív tevékenység révén olyan tényeket ismerhettek meg, amelyekkel az indítványozó és védője az eljárás során nem szembesülhetett. Az indítványozó álláspontja szerint a fegyverek egyenlőségének elve a perújítási eljárásban akkor érvényesülhetett volna, ha az Ítéltábla és a Kúria nem fogadják el automatikusan, hogy a tanút titoktartási kötelezettség terheli, hanem megpróbálják ellenőrizni azt.
- [9] Az indítványozó a jogorvoslathoz való joga sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy a perújításban eljárt bíróságok indokolásának az operatív nyomozás adatainak beszerzésére irányuló védelmi indítványra vonatkozóan részletesen ki kellett volna térnie annak magyarázatával, hogy az miért nem alapozza meg a tanú titoktartás alóli felmentése hiányában is a perújítást. Az indítványozó azt is kifogásolta, hogy az Ítéltábla végzése elleni védelmi fellebbezés alapján a Kúria úgy hozott döntést, hogy a perújítás alapját képező alapvető kérdésekben automatikusan, mindenféle kontroll nélkül fogadta el az Ítéltábla elsőfokú döntésében foglaltakat. A Kúria így mindössze formális felülvizsgálatát végezte el az elsőfokú végzésnek, amely a hatékony jogvédelem alapelveivel ellentétben áll.
- [10] A hatékony jogorvoslathoz való jog és a fegyverek egyenlősége elvének megsértése azonban a védelmet formálissá tette, mivel a védelmet az eljárt bíróságok elzárták attól az önmagában még titoknak nem minősülő információtól, hogy a kihallgatni indítványozott tanúnak áll-e fenn titoktartási kötelezettsége, ha igen, milyen minőségű titok tekintetében, a titoktartási kötelezettség mikortól meddig köti őt, illetve az jelenleg fennáll-e még egyáltalán, így ezáltal is megsértették az indítványozó védelemhez való jogát.

II.

- [11] Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emeli bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

III.

- [12] 1. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósága feltételeinek vizsgálatakor az alábbiakat állapította meg.
- [13] 1.1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt megvizsgálta, teljesültek-e az indítvány befogadhatóságának az Abtv.-ben meghatározott feltételei.
- [14] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [15] 1.2. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek csak részben felel meg.
- [16] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezéseket, az Abtv. 27. §-át [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés *a*) pont], az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont], a támadott bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont], az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit (XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdés) [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont], illetve rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pontja szerinti kritériumnak, amely szerint a kérelemnek

egyértelműen meg kell jelölnie az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott ugyan az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdésének sérelmére, azonban nem terjesztett elő alapjogi indokolást, és nem fejtette ki alkotmányos érvekkel alátámasztva, hogy a bírói döntés miért sérti a megjelölt alaptörvényi rendelkezéseket.

- [18] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Alaptörvény 24. cikkének (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörében a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]; 3163/2014. (V. 23.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [19] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában az eljáró bíróságok bizonyítékértékelési tevékenységét sérelmezte, azt kifogásolta, hogy az általa a perújítási indítványban megjelölt bizonyítékot a bíróságok miért nem tekintették új bizonyítéknak. A Kúria végzésében részletesen kifejtette, hogy az indítványozó által megjelölt bizonyítékok miért nem tekinthetők új bizonyítéknak, valamint részletesen kitért arra is, hogy miért nem szolgálhat perújítás alapjául az, hogy az indítványozó vitatja a tanú titoktartási kötelezettségének fennállását.
- [20] Mivel az indítványozó alkotmányjogi panaszában nem alkotmányossági, hanem törvényességi-jogalkalmazási kérdéseket kifogásolt, és nem indokolta meg alkotmányos érven alapuló indokolással, hogy a támadott bírósági határozatok miért sértik az Alaptörvény felhívott rendelkezéseit, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján – az érdemi indokolás hiányára tekintettel {3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10]-[13]} – érdemi elbírálásnak nincs helye.
- [21] 2. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. december 10.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró